

เงินประกันหรือการค้ำประกัน



การวางเงินประกันหรือการค้ำประกันโดยทั่ว ๆ ไป

นอกจากกรณีผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออก จะต้องชำระเงินค้ำประกันอากรให้ครบถ้วน พร้อมกับใบขนสินค้าแล้ว ในกรณีที่จำเป็นผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกยังอาจขอวางเงินประกันหรือใช้การค้ำประกัน ในการประกันค้ำประกันอากรที่ต้องชำระด้วยก็ได้ ดังกรณีต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

๑. กรณีที่มีความจำเป็นในการนำของเข้า แต่จะนำออกไปจากอารักขาของกรมศุลกากร โดยยังไม่ได้นำใบขนสินค้า ตามความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง
๒. กรณีที่มีความจำเป็นขอส่งของออกนอกราชอาณาจักร โดยยังไม่ได้นำใบขนสินค้า ตามความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง
๓. กรณีนำของเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะในการผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือบรรจุ เพื่อการส่งออกไปยังเมืองต่างประเทศ ตามความในมาตรา ๑๔ ทวิ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร ฉบับที่ ๑
๔. กรณีเรียกประกันทัณฑ์บน ตามความในมาตรา ๔๔
๕. กรณีทำสัญญาประกัน สำหรับของพื้ นำเข้าชั่วคราว โดยได้รับยกเว้นอากร ตามพิกัดอัตราศุลกากรภาค ๔ ประเภทที่ ๓ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ (ของที่ได้รับยกเว้นอากร ประเภทที่ ๓ หน้า ๕๓) ซึ่งอาจวางเงินประกันหรือหลักประกัน เพื่อให้ปฏิบัติตามสัญญา
๖. กรณีนำของเข้ามา โดยได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนการเสียภาษีอากรตามกฎหมาย ส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม

การวางเงินประกันหรือการค้ำประกันในกรณีดังกล่าว ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกอาจใช้การวางเงินประกันเป็นเงินสด หรือเช็ค ที่ค้ำประกันโดยธนาคาร หรือหนังสือค้ำประกันของกระทรวง - การคลัง หรือธนาคาร ในจำนวนที่ไม่ต่ำกว่าค่าอากรที่ต้องเสีย สำหรับสิ่งของพื้ นำเข้าหรือส่งออกนั้น หรือตามแต่จำนวนที่อธิบดีจะเห็นสมควรก็ได้

การวางเงินประกันหรือการค้ำประกันในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับค่าอาหาร

ของที่กำบังผ่านศุลกากร และพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนค่าภาษีอากร โด่แก่ ของที่ผู้นำของเขาหรือผู้ส่งของออก ได้ยื่นใบขนชำระอากรตามระเบียบแล้ว แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ เห็นว่า ค่าอากรที่สำแดงมาในใบขนสินค้าต่ำไป อันอาจเนื่องมาจากเหตุต่าง ๆ หลายกรณี เป็นต้นว่า เกี่ยวกับชนิด คุณภาพ ปริมาณ น้ำหนัก ราคา หรือ อัตราอากร ตามความในมาตรา ๑๑๒ กฎหมายให้ำของนั้นไปยังศุลกากรสถาน หรือนำไปเก็บไว้ในที่มั่นคงแห่งใดแห่งหนึ่ง ในทางปฏิบัติให้เก็บรักษาของนั้นไว้ในคลังสินค้า ซึ่งได้แก่ โรงพักสินค้าที่มั่นคง หรือคลังสินค้าที่มั่นคง ถ้าหากผู้นำของเขาหรือผู้ส่งของออกยินยอมให้เก็บรักษาของไว้เช่นนั้น ก็ยังไม่ต้องเสียภาษีหรือวางเงินประกัน หรือหลักประกันเพิ่มเติมแต่อย่างใด เพราะยังไม่ได้รับมอบของไปจากศุลกากรหรือส่งของนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร

แต่ในกรณีที่ต้องการรับมอบของไปจากศุลกากร หรือต้องการส่งของที่มีปัญหาในค่าอากรออกไปนอกราชอาณาจักรก่อน ทั้งฝ่ายพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าของสินค้า ต้องทำความตกลงกันเสียก่อนว่า ยอมให้เอาแต่ตัวอย่างของไว้วินิจฉัยปัญหา พร้อมกันนั้นเพื่อรักษาผลประโยชน์รายได้ของแผ่นดิน ก็ต้องวางเงินประกันให้กรมศุลกากร

เมื่อตกลงกันไว้ให้เอาแต่ตัวอย่างของไว้วินิจฉัยในภายหลังแล้ว ผู้นำของเขาหรือผู้ส่งของออกก็ต้องชำระค่าอากรตามจำนวนที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้า และวางเงินเพิ่มเฉพาะที่เป็นปัญหานี้ให้ครบจำนวนเงินอากรสูงสุดที่พึงต้องเสียสำหรับของนั้น แทนการวางเงินประกันเพิ่มเติมดังกล่าวนี้ และอธิบดีจะประกาศกำหนดให้กับการค้ำประกันของกระทรวงการคลัง หรือธนาคาร แทนการวางเงินเพิ่มเติม โดยอาจกำหนดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เห็นสมควรก็ได้

การรับการค้ำประกันแทนการวางเงินสกลเป็นประกัน กรมศุลกากรได้ประกาศกำหนดเงื่อนไขตามประกาศกรมศุลกากรที่ ๑๐/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๖ มีความสำคัญดังนี้ คือ

(๑) ผู้ประสงค์จะขอให้กรมศุลกากร รับการค้ำประกันค่าอากรเพิ่มเติมจากจำนวนที่ผู้นำของเขา หรือผู้ส่งของออกแล้วแต่กรณี สำแดงไว้ในใบขนสินค้า ให้ยื่นคำขออนุญาตพร้อมกับหนังสือค้ำประกันต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อพิจารณาอนุญาต

(๒) จำนวนเงินค่าอากรศุลกากร ภาษีการค้า และภาษีบำรุงเทศบาล ที่จะวาง

ประกันเพิ่มเติมแต่ละครั้ง ต้องไม่น้อยกว่าสองหมื่นบาท จึงจะใช้วิธีการค้ำประกันแทนการวางเงินเป็นประกันได้

(๓) การค้ำประกันจะมีผลสมบูรณ์ ต่อเมื่อผู้อำนวยการกองอากร นายคานศุกลการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ได้ตรวจรับหนังสือค้ำประกัน ประทับตราออกเลขที่ค้ำประกัน และลงนามรับรองไว้ในใบขนสินค้าเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้กรมศุลกากร ได้ออกคำสั่งทั่วไปกรมศุลกากรที่ ๗/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๖ วางระเบียบให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ซึ่งมีความโดยสรุปว่าให้ถือหลักว่า หนังสือค้ำประกันฉบับหนึ่ง ให้ใช้ค้ำประกันสำหรับสินค้าตามใบขนสินค้าฉบับเดียวเท่านั้น นอกจากนี้ได้กำหนดวิธีบันทึกหลักฐานการค้ำประกันลงในใบขนสินค้า และวิธีตรวจสอบเก็บหลักฐานหนังสือค้ำประกันตามพิธีการศุลกากร

เมื่อผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของออกได้วางเงินประกันเพิ่ม หรือวางหนังสือค้ำประกันของกระทรวงการคลัง หรือของธนาคาร เพิ่มเติมเรียบร้อยแล้วก็นำใบขนสินค้าไปรับการตรวจปล่อยของตามระเบียบข้อบังคับของกรมศุลกากรต่อไป คงเก็บแต่ตัวอย่างไว้วินิจฉัยปัญหาข้อโต้เถียงในภายหลัง ตัวอย่างของที่คัดเลือกไว้นั้น ต้องปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรที่ ๑๘/๒๕๔๒ ซึ่งต้องให้ผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของออกลงนามรับรองข้อความที่เขียนหรือประทับตราไว้หลังใบขนสินค้าว่า

"ข้าพเจ้าขอให้เจ้าพนักงานส่งตัวอย่างของตามใบขนฉบับนี้ไปแยกธาตุ หรือไปประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอัตราอากร ถ้าปรากฏผลของตัวอย่างนั้นเป็นประการใด ข้าพเจ้ายอมรับว่าของทั้งหมดในรายการนั้น เป็นอย่างเดียวกับตัวอย่างที่ได้แยกธาตุ หรือตามที่กรมศุลกากรได้วินิจฉัยและยอมเสียอากร สำหรับสินค้านั้นทั้งหมดให้ครบถ้วน ตามวิธีการปฏิบัติ ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างพอกากับกรมศุลกากรแต่เดิมมา"

เมื่อได้มีการส่งมอบหรือส่งออกสำหรับของที่เป็นปัญหาแล้ว ขั้นตอนต่อไป พนักงานเจ้าหน้าที่จะนำตัวอย่างไปวิเคราะห์ หรือพิจารณาให้เสร็จสิ้นไป เมื่อการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว ก็ต้องดำเนินการตามความในมาตรา ๑๒ ทวิ กล่าวคือ

(๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประเมินเงินอากรอันพึงต้องเสียแล้ว จะแจ้งให้ผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของออกทราบ วิธีปฏิบัติจะแจ้งทางจดหมายลงทะเลเป็นต้นฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานไม่ให้เกิดการปฏิเสธว่าไม่ได้รับแจ้ง ผู้นำของ เขาและผู้ส่งของออก มีหน้าที่ต้องชำระเงินอากรตามจำนวน

ที่ได้รับแจ้งให้ทราบถ้วน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๒) ในกรณีที่มีการวาง เงินประกัน และ เงินประกันที่วางไว้คุ้มครองค่าอากร ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมิน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยึด เงินประกัน เป็นค่าภาษีอากรตามจำนวนที่พึงต้องชำระเพิ่มทันที เงินประกันส่วนที่เหลือก็จะเก็บรอไว้ให้ดูวาง เงินประกันมารับคืนไป แต่ถ้าเงินประกันที่วางไว้ไม่คุ้มครองค่าอากรที่ต้อง เสียเพิ่ม พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจยึด เงินประกันนั้น เป็นค่าภาษีอากรแต่บางส่วนได้ และเป็นหน้าที่ของผู้วางประกันต้องมาชำระค่าภาษีอากร ให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้ง สำหรับกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึด เงินประกันที่วางไว้คุ้มครองค่าอากรได้ทันทีนั้น กฎหมายถือเสมือนว่าผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของ ออกไปชำระ เงินค่าอากรภายในกำหนด เวลาแล้ว

(๓) การอุทธรณ์การประเมินเงินอากร โดยที่การวิเคราะห์ตัวอย่าง และประเมินเงินอากรอันพึงต้อง เสีย กระทำไปโดยเจ้าหน้าที่แต่ฝ่ายเดียว และเพื่อความ เป็นธรรมตามมาตรา ๑๑๒ ทวิ วรรคสาม จึงเปิดโอกาสให้ผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของออก ยื่นอุทธรณ์การประเมินเงินอากรต่ออธิบดี หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน โดยปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

แต่ในกรณีที่จะต้องชำระอากรเพิ่ม หรือเงินประกันไม่คุ้มครองค่าอากร การอุทธรณ์ดังกล่าว จะไม่เป็นเหตุหยุดการชำระเงินอากร ตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินไว้ เว้นแต่อธิบดี หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายจะ เห็นสมควร ผ่อนผันตามคำขอหยุดเดาของผู้อุทธรณ์

จุดประสงค์ของบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าว ก็เพื่อต้องการให้ผู้นำ เขาหรือผู้ส่งออกชำระอากรตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินไว้ เสียขั้นหนึ่งก่อน ก่อนพิจารณาเหตุผลของการอุทธรณ์ว่าสมควรหรือไม่ แต่ค่าภาษีจะต้อง เสียให้เสร็จสิ้นตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินไว้ ถ้าวางเงินประกันไว้คุ้มครองค่าอากร พนักงานเจ้าหน้าที่จะยึด เงินประกัน เป็นค่าภาษีอากร แม้จะได้ยื่นอุทธรณ์ไว้หรือถ้าในกรณีไม่ได้วาง เงินประกัน หรือเงินประกันวางไว้ไม่คุ้มครองค่าอากร ก็ต้องเสียทั้งอากรและเงินเพิ่มให้เสร็จสิ้น ไปขั้นหนึ่งก่อน อย่างไรก็ตามถ้าการอุทธรณ์มี เหตุผลที่สมควร หรือมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายจะ ผ่อนผันตามคำขอหยุดเดาของผู้อุทธรณ์ก็ได้ และยังไม่ต้องเสียอากรในขณะนั้น แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าผลของการวินิจฉัยยืนยันตามความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมิน ผู้นั้นก็ต้อง เสียเงินเพิ่มมากขึ้นตามเวลาที่ยื่นออกไป

การคืนเงินอากร เงินประกันหรือหลักประกัน

การคืนเงินอากร เงินประกันหรือหลักประกัน อาจมีได้ในหลายกรณี เป็นต้นว่า ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก เสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสียจริง หรือของที่นำเข้าบางชนิดได้รับยกเว้นอากร แต่มีเงื่อนไขว่าต้องนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ของประเภทหนึ่งนี้ ตอนรับมอบไปจากศุลกากร อาจวางเงินประกันหรือหลักประกันไว้ เมื่อส่งออกไปแล้วก็ต้องไปติดต่อกับกรมศุลกากร แสดงหลักฐาน เพื่อขอคืนเงินประกันหรือหลักประกันที่วางไว้ ในการคืนเงินหรือหลักประกันดังกล่าว กฎหมายบังคับให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ และปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

ระเบียบข้อบังคับกับศุลกากร ได้กำหนดแตกต่างกันตามประเภทของการคืนเงิน หรือหลักประกัน แต่สิ่งที่จะต้องปฏิบัติเหมือนกันคือ ผู้ขอคืนเงินหรือหลักประกัน ต้องยื่นคำร้องขอคืน ตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด นั่นคือแบบที่ ๒๒๖ (ดังภาพที่ ๓๕ และ ๓๖)

๑. การขอคืนเงินอากรส่วนที่เสียไว้เกิน

สิทธิเรียกร้องขอคืนเงินอากร เพราะเหตุที่ได้เสียไว้เกินจำนวนที่พึงต้องเสียจริงเป็นอันสิ้นไป เมื่อครบกำหนดสองปี นับจากวันที่นำของเข้าหรือส่งของออก แล้วแต่กรณี เงินอากรที่เสียไว้เกินจากเหตุต่าง ๆ หลายกรณี เช่น จำนวนจำนวนอากรผิด นำของเข้าหรือส่งของออกไม่ครบตามจำนวนที่เสียอากรไว้ เสียอากรสำหรับของอย่างหนึ่ง แต่ของจริงที่นำเข้าหรือส่งออก เป็นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก ต้องการขอคืนเงินอากรจำนวนนั้น ๆ ต้องยื่นคำร้องขอคืนเงินอากรภายในสองปี นับจากวันที่นำของเข้าหรือส่งของออกตามความในมาตรา

๑๐

คำร้องขอคืนเงินอากร เพราะเหตุอันเกี่ยวกับชนิด คุณภาพ ปริมาณ น้ำหนัก หรือราคา แห่งของใด ๆ หรือเกี่ยวกับอัตราอากรสำหรับของใด ๆ นั้น ถึงแม้จะเป็นคำร้องขอคืนภายในกำหนดเวลา แต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะไม่รับไว้พิจารณา เว้นแต่จะโต้แย้งความไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนการส่งมอบหรือส่งออกว่าจะยื่นคำร้องดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้

ที่ ๒๒๒ ง.
ออกวันที่

พพท ๓๕

อากรแสตมป์
๒๐ สต.

ใบชดกัน *
เงินอากร
ประกัน

ตามมาตรา ๑๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๘๑

ข้าพเจ้า (นาย, นาง , นางสาว)

จะทำการแทนในนามของ (บริษัท, ห้าง, ร้าน)

สถานที่ทำการค้าและเลขหมายโทรศัพท์



*
เงินภาษีอากร
ประกันภาษีอากร } เป็นจำนวนเงินดังต่อไปนี้

อากรขาเข้า	บาท
ภาษีการค้า	บาท
ภาษีบำรุงเทศบาล	บาท
รวม	บาท

ได้รับรองให้นำเข้ามาในลิก ผสม ประกอบ หรือรวมรวมสินค้า ส่งออกไปยังเมืองท่าต่างประเทศ หรือส่งไปเป็นของใช้ส่วนตัว
หรือเดินทางไปเมืองท่าต่างประเทศ ตามใบขนสินค้าขาออกเลขที่..... วันที่.....

หรือ..... ให้ในวันที่..... ตามบัญชีรายละเอียดที่แนบ ซึ่ง

ภาษีอากรดังกล่าว ข้าพเจ้า * { ชำระไว้แล้ว
เป็นหนังสือค้ำประกันไว้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อบังคับแห่งกฎหมายแล้ว

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าขอความที่แจ้งข้างต้นและในบัญชีรายละเอียดที่แนบเป็นข้อความที่ถูกต้องแท้จริงทุกประการ

ลงนามผู้ยื่นคำขอ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ขอความใดไม่ใช้ให้ชี้แจงออก

ชดกันที่.....

กรมศุลกากร

วันที่.....

ได้รับใบชดกัน *
เงินอากร

จำนวนเงิน.....บาท

ลงนามพนักงานเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ เมื่อชำระข้อรับใบสั่งจ่ายหรือหนังสือแจ้งการคืนประกัน ต้องนำไปรับรับใบมาแสดง

บัญชีรายละเอียดยกเลิกใบขนสินค้า

เป็นเอกสาร

ประทับ

บริษัท.....

ใบขนสินค้ารายออกเลขที่.....ฉบับที่.....โดยเรือ.....เที่ยววันที่.....

ลำดับที่ ในใบขน ขาออก	ชื่อผลิตภัณฑ์ส่งออก และ เลขที่ศุลกากรผลิต	ปริมาณ ส่งออก	ชื่อวัตถุดิบ ที่ใช้ในการผลิต	ปริมาณวัตถุดิบ ตามสูตร คณ.....	ปริมาณวัตถุดิบ ที่ใช้ในการ ส่งออกจริง	ใบขนสินค้าเรา			อัตราเรา		ภาษีการค้า		ภาษี อื่นๆ
						เลขที่	วันที่	ฉบับที่	ศอ	รวม	ศอ	รวม	

ศูนย์วิทยุวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิจารณาข้อเท็จจริง และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นก่อนปล่อยของนั้นไปจากอารักขาตุลาการ การแจ้งความ
ต้องทำตามแบบที่กรมตุลาการ โดยประกาศกรมตุลาการที่ ๒๐/๒๔๘๒ การแจ้งความให้
เฉพาะกรณีที่ได้เสียเงินอากรไว้เกินเท่านั้น ถ้าวางเงินประกันไว้เกิน หรือวางหลักประกันไว้เกิน
ก็มีไซ้การ เสียเงินอากร จึงไม่เข้าชายที่ต้องแจ้งความ นอกจากนี้กฎหมายยังมีข้อยกเว้นในกรณีที่
พนักงานเจ้าหน้าที่ พึ่งต้องรู้อยู่ก่อนส่งมอบ หรือส่งออกว่าอากรที่ชำระไว้นั้น เกินจำนวนที่พึงต้อง
เสียจริง ก็ไม่ต้องแจ้งความ เช่น กรณีที่ตรวจพบว่าของที่นำเข้าหรือส่งออก ไม่ครบตาม
จำนวนที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้า โดยเจ้าพนักงานได้สลัก ารการรับรองไว้หลังใบขนสินค้าแล้ว เป็น
ต้น อย่างไรก็ตามถ้ามีการ เสียอากรเกิน เพราะเหตุคำนวณจำนวนอากรผิดนี้ กฎหมายให้อำนาจอธิบดี
ที่จะสั่งจ่ายคืนโดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องขอคืน กล่าวคือถึงแม้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่ได้
ใช้สิทธิเรียกร้องขอคืน หากพนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นเข้า อธิบดีก็มีอำนาจสั่งคืนให้ได้ แต่มีให้
สั่งคืน เมื่อพนักงานสอบสวนรับจากวันที่นำของเข้า หรือส่งของออก แล้วแต่กรณี

ส่วนการขอคืนค่าภาษีในกรณีที่ไม่ได้ส่งของออกนอกอาณาจักร อยูภายใตบทบังคับ
มาตรา ๑๐ ตรี กล่าวคือให้กระทำไ้เมื่อพนักงานสามสิบวัน แต่ไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วัน
ออกใบขนสินค้าให้ ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียอากรขาออก เกิดขึ้นในเวลา
การส่งของออกสำเร็จก็ตาม แต่การคำนวณค่าภาษี ได้ดำเนินการและเรียกเก็บเสร็จสิ้นไปแล้ว
ตั้งแต่เวลาที่ออกใบขนสินค้าให้ ถ้ามีการปล่อยให้ขอคืนอากร เพราะเหตุที่ไม่ส่งของออกไ้ทันที หาก
อัตราอากรตุลาการมีการเปลี่ยนแปลงต่ำลง หลังจากเสียอากรแล้ว ผู้ส่งของออกก็จะเอาเปรียบ
ด้วยการทำใบขนและเสียอากรในหนึ้นน้อยกว่า และขอคืนอากรที่ได้เสียไว้ในอัตราสูง กฎหมายจึง
ต้องกำหนดทศวรรษระยะเวลาให้านออกไป คือเมื่อพนักงานสามสิบวันแล้วแต่ให้ยื่นคำร้องภายใน ๕๐ วัน
นับแต่วันที่ออกใบขนสินค้าให้เท่านั้น

การขอคืนเงินอากรที่เสียไว้เกินดังกล่าวมาแล้ว มิได้หมายความว่ารวมถึง กรณีวาง
เงินประกันหรือหลักประกัน เพราะมีปัญหาในเรื่องค่าอากร สำหรับของที่กำลังผ่านตุลาการตาม
มาตรา ๑๑๒ เพราะการคืนเงินประกันหรือหลักประกันในกรณีเช่นนี้ นอกจากจะไม่เป็นเงินอากร
แล้ว กรมตุลาการยังได้วางระเบียบข้อบังคับไว้เป็นพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกให้หลักเงินประกัน
เป็นค่าอากรได้ โดยไม่ต้องมีคำร้องขอคืน หรือให้นำเงินมาชำระค่าอากรที่พึงต้องเสียพร้อมเงิน

เพิ่มแล้ว ก็มีระเบียบให้คืนหลักประกันไปได้เลย โดยมีการบันทึกหลักฐานในเอกสารที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

อนึ่งในการขอคืนอากรน้ำมันที่ ไซ เต็มอากาศยาน สำหรับของที่ได้รับยกเว้นอากรประเภท ๘ (หน้า ๕๗) ก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้เช่นเดียวกัน

๒. การขอคืนเงินอากรขาเข้ากรณีส่งกลับ (Re-Export)

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคืนเงินอากรประเภทนี้ กฎหมายศุลกากรได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร ฉบับที่ ๕ กล่าวคือ ของโคที่พิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย ว่าเป็นของรายเดียวกันกับที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และเสียอากรแล้ว ถ้าส่งกลับออกไปยังเมืองต่างประเทศ หรือส่งกลับไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ให้คืนเงินอากรขาเข้าแก่ผู้นำของเขาแก่ในสัดส่วน หรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาท ของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้ โดยคำนวณตามใบขนสินค้าขาออกแต่ละฉบับ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

การคืนเงินอากรขาเข้าแก่ในสัดส่วน หรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาท ของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้ หมายความว่ากรมศุลกากร จะเรียกเก็บอากรของส่งกลับได้อย่างมากเพียงหนึ่งพันบาทเท่านั้น และความที่ส่งกลับออกไปยังเมืองต่างประเทศ หมายความว่า ต้องส่งถึงเมืองใดเมืองหนึ่งนอกราชอาณาจักร ถ้าจะส่งออกไปทั้งในทะเลหลวงก็มี ไซส่งกลับออกไปยังเมืองต่างประเทศ จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินอากรคืน การคืนเงินอากรกรณีดังกล่าว กฎหมายบังคับว่า ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก. ระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักร ของนั้นมีได้ไซประโยชน์ด้วยประการใด ๆ เว้นแต่ เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งของนั้นกลับออกไป และมีได้เปลี่ยนแปลงรูปลักษณะใด ๆ เงื่อนไขข้อนี้เพื่อป้องกันมิให้นำของเขามาไซสอย หรือจัดจำหน่ายไปแล้วซึ่กลับคืนเพื่อส่งออก

ข. ของนั้นไซส่งกลับออกไปทางท่า หรือที่สำคัญการส่งออกซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้า (ดังรายละเอียดในหน้า ๔๘ - ๕๑ บทที่ ๓)

ค. ของนั้นได้ส่งกลับออกไปภายในหนึ่งปี นับแต่วันนำเขา และ

ง. ต้องขอคืนเงินอากรภายในหกเดือน นับแต่วันส่งของนั้นกลับออกไป

นอกจากกฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว กฎหมายยังให้อำนาจแก่อธิบดีกรมศุลกากรที่จะออกข้อมติว่าด้วยการพิสูจน์ของ การส่งของกลับออกไป การจัดทำและยื่นเอกสารต่าง ๆ การคำนวณเงินอากรที่พึงคืนให้ และวิธีการอื่น ๆ เกี่ยวกับการขอคืนเงินอากรนี้ อีกด้วย ดังปรากฏในคำสั่งทั่วไปของกรมศุลกากรที่ ๔๓/๒๕๐๘ ดังนี้คือ

๑. ผู้ขอคืนเงินอากร จะต้องบันทึกไว้ตอนบนของใบขนสินค้าขาออก ทั้งต้นฉบับและสำเนาทุกฉบับว่า "รอคืนเงินอากรสำหรับของที่นำเข้า ณ. ท่า โดยเรือ วันที่ ใบขนสินค้าเข้าเลขที่ ตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๘๒ " ไว้เป็นหลักฐานก่อนที่จะยื่นใบขนยานพิธีการ

๒. ผู้ขอคืนเงินอากร จะต้องนำหลักฐานมาพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ของที่ส่งออกไปนั้น เป็นของรายเกี่ยวกับที่ใดเสียอากรไว้ ปกติให้นำบัญชี และเอกสารการเข้ามาแสดง เว้นแต่

- ก. เป็นของพิสูจน์ได้ง่ายในตัวเอง เช่น รถยนต์ ซึ่งมีเลขหมายประจำเครื่องอยู่แล้ว
- ข. เป็นของที่อยู่ในหีบห่ออันคงบริบูรณ์ มีเครื่องหมายและเลขหมายเดิม
- ค. เป็นของที่เก็บรักษาอยู่ในความควบคุมของศุลกากร

๓. การขอคืนเงินอากร ให้ผู้ขอคืนเงินอากร ใช้แบบพิมพ์ของกรมศุลกากร แบบที่ ๒๑๒ (ภาพที่ ๓๕ และ ๓๖) และให้นำใบรับรองการขนขึ้น (Landing Certificate) ซึ่งมีลายมือชื่อรับรองของเจ้าหน้าที่ศุลกากร หรือเจ้าหน้าที่อื่นซึ่งมีอำนาจในการออกใบรับรอง ณ. หอพักต่างประ เทศนั้นมาแสดงด้วย

ในกรณีที่อธิบดีกรมศุลกากร เห็นสมควร อาจพิจารณาอนุมัติให้ไม่ต้องนำใบรับรองการขนขึ้นมาแสดงก็ได้ และข้อนี้นับว่าข้อยกเว้นสำหรับของส่งกลับออกไป เป็นของใช้สิ้นเปลือง ในเรือเดินทางไปเมืองท่าต่างประเทศ

๔. เงินอากรอย่างค่าที่พึงคืนได้นั้น ให้ถือเอาของแต่ละรายการที่ได้สำแดงไว้ในใบขนขาเข้าฉบับหนึ่ง ๆ และใบขนขาออกฉบับหนึ่ง ๆ เป็นเกณฑ์คำนวณ

๓. การขอคืนเงินอากรขาเข้าหรือหลักประกัน กรณีนำเข้ามาผลิตแล้วส่งออก

มาตรา ๑๕ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๘ พ.ศ. ๒๕๑๕ บัญญัติว่า

"ของที่ส่งออกไปยัง เมืองต่างประเทศ หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ถ้าพิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดี หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายว่า ได้ผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือบรรจุ ควบของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คืนเงินอากรขาเข้าสำหรับของดังกล่าว ที่ได้เรียกเก็บไว้แล้ว ให้แก่ผู้นำของเขา ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่อไปนี้

ก. ของที่นำเข้านั้น มีชื่อของที่กฎกระทรวงระบุห้ามคืนอากร

ข. ปริมาณของที่นำเขา ซึ่งใช้ในการผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือบรรจุ เป็นของที่ส่งออก ให้ถือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีเห็นชอบ หรือประกาศกำหนด

ค. ของนั้นได้ส่งออกไปทางท่า หรือที่สำหรับการส่งออก ซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้า (ทั้งรายละเอียดในบทที่ ๓ หน้า ๘๘ - ๘๑)

ง. ของนั้นได้ส่งออกไปภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่นำของซึ่งใช้ในการผลิต หรือผสม หรือประกอบ เป็นของที่ส่งออก หรือใช้บรรจุของที่ส่งออก เข้ามาในราชอาณาจักร และ

จ. ต้องขอคืนเงินอากร ภายในหกเดือน นับแต่วันที่ส่งของนั้นออกไป แต่อธิบดีจะขยายเวลาออกไป ตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้อธิบดีมีอำนาจออกข้อมติว่าด้วยการพิสูจน์ของ การส่งออกไป การจัดทำ และยื่นเอกสารต่าง ๆ การคำนวณเงินอากรที่พึงคืนให้ และวิธีการอื่น ๆ เกี่ยวกับการขอคืนเงินอากรนี้"

ของที่นำเข้ามาเพื่อผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุ แล้วส่งกลับออกไปยัง เมืองต่างประเทศ หรือ ส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลือง ในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ มีสิทธิได้รับเงิน

อากรคืนทั้งหมด แสดงว่าผู้นำของเขาปฏิบัติถูกต้องตามเงื่อนไข และข้อบังคับของทางราชการแล้ว
ก็ไม่ต้องเสียอากร ฉะนั้นในมาตรา ๑๘ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร ฉบับที่ ๘ แก้ไขเพิ่มเติม
โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๘ พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงโดยอนันต์ในการเรียกเก็บภาษีอากรไว้
โดยอนุมัติให้รับการค้าประกันของกระทรวงการคลังหรือธนาคาร แทนการชำระอากรที่เขาที่ต้องเสีย
ตามเงื่อนไข ที่อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย เห็นควรก็ได้

ตามมาตรา ๑๘ ทวิ วรรคสุดท้าย ที่ให้อธิบดีมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการพิ-
สูจน์ของ และข้อบังคับอื่น ๆ เกี่ยวกับการขอคืนเงินอากรนี้ รวมถึงการคำนวณเงินอากรที่พึงให้คืน
ควย การที่จะทราบว่ามิอัตราส่วนผสม หรือประกอบอยู่เพียงใด จำเป็นต้อง เรียกให้มีการยื่นสูตรการ
ผลิต ตรวจสอบสูตรการผลิตว่า เป็นจริงหรือถูกต้องตามที่ยื่นไว้หรือไม่ หรือต้องชักตัวอย่างของ
ที่นำเขาไว้ เปรียบเทียบกับของที่ส่งกลับออกไป กรมศุลกากรจึงได้ออกประกาศ กรมศุลกากร
ที่ ๖/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการคืนเงินอากรดังกล่าว
ไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ในผู้นำของเขาที่ประสงค์จะได้รับคืนอากรศุลกากร เป็นหนังสือแสดงความจำนงขอ
คืนอากรศุลกากร (ภาพที่ ๓๗) พร้อมทั้งหลักฐานประกอบการอุตสาหกรรมมศุลกากร ๒ ชุด
โดยยื่น ณ. หน่วยคืนอากร สำนักงานเลขานุการกรม เมื่อกรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติในหลักการ-
แล้ว จะมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นหนังสือแสดงความจำนงทราบ

ผู้ที่ได้รับอนุมัติในหลักการตามกฎหมาย และข้อบังคับเดิมแล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุมัติตาม
ข้อบังคับนี้ควย

๒. ในผู้นำของเขาซึ่งนำรายละเอียด ๒ ชุด เกี่ยวกับรายชื้อวัตถุดิบที่นำเขา รายชื้อ
สินค้าที่ผลิต กรรมวิธีการผลิต และสูตรการผลิตสินค้าชนิดต่าง ๆ ที่ตนประสงค์จะผลิตส่งออก
รวมทั้งตัวอย่างวัตถุดิบ และตัวอย่างสินค้าที่ผลิต โดยจะยื่นพร้อมกับหนังสือแสดงความจำนงตาม (๑)
หรือยื่นภายหลังในระยะเวลาอันควรก็ได้

๓. ในผู้นำของเขาและผู้ส่งของออก ประทับตราด้วยตัวอักษรสีแดงตรงมุมบนด้านขวา
ของใบขนสินค้าคนฉบับ และสำเนาทุกฉบับว่า "ขอคืนอากรตามมาตรา ๑๘ ทวิ"

ถ้าเป็นกรณีที่จะขออนุญาตให้หนังสือคำประกันของกระทรวงการคลัง หรือธนาคาร แทน

หนังสือแสดงการขออนุญาตขึ้นอาคารสูงอาคาร

ตามมาตรา ๑๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสูงอาคาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว)

ผู้กระทำการแทนในนามของ (บริษัท, ห้าง, ร้าน)

ที่ตั้งสถานการค่าและ เลขหมายโทรศัพท์

โรงงานอุตสาหกรรมชื่อ

ที่ตั้งโรงงานและเลขหมาย โทรทัศน์

ประเภทกิจการ

มีความประสงค์จะนำที่ดินประเภท

.....

.....

เข้ามาเพื่อ นิสิต ศสุม ประกอบ หรือ วัตถุประสงค์ประเภท

.....

.....

ตั้งออกไปยังเมืองท่าทางประเทศหรืออื่นใด เป็นอันคงใจขึ้นเบื้องต้นในบริเวณที่ทางไป

เมืองท่าทางประเทศ โดยจะขอขึ้นอาคารสูงอาคารตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่ง

กฎหมายค่านิยมมาตรา ๑๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสูงอาคาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒

และข้าพเจ้า { ประสงค์ / ไม่ประสงค์ } จะขอใช้หนังสือค่าประกันของกระทรวงการคลังหรือ

ธนาคารแห่งประเทศไทยชำระค่าอากรขาเข้าที่ตั้งของเสีย ทั้งนี้ ข้าพเจ้ายินยอมปฏิบัติตาม

ข้อบังคับที่กรมสูงอาคารกำหนดทุกประการ

ลงนามผู้ยื่นคำขอ

ตำแหน่ง

วันที่

* ข้อควรระวังไม่ให้ใช้โทรศัพท์ออก

การชำระอากร ให้เปลี่ยนตราที่ประทับตามความในวรรคแรกเป็นว่า " ขอคืนอากรตามมาตรา ๑๕ ทวิ โดยวิธีค้ำประกัน "

๔. ในการสำแดงชนิดของใบขนสินค้าขาเข้าและใบขนสินค้าขาออก นอกจากสำแดงรายละเอียดที่ถูกต้องตามกฎหมายและพิธีการศุลกากรแล้ว ให้สำแดงชื่อของ ให้ตรงตามชื่อวัตถุ คิม และชื่อสินค้าที่แจ้งไว้ในสูรการการผลิตด้วย

๕. ใบขนสินค้าขาเข้า และใบขนสินค้าขาออก ในกรณีนี้ให้ยื่นต่อหน่วยกักกันอากร เพื่อตรวจสอบก่อนยื่นผ่านพิธีการตามปกติ ที่ห้องพิธีการนำเข้าและส่งออก

๖. ผู้นำของเข้าและผู้ส่งของออก จะต้องยินยอมให้กรมศุลกากรชักตัวอย่างของที่นำเข้า และส่งออกไว้วิเคราะห์ เปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ได้รับไว้ตาม (๒)

๗. เมื่อส่งสินค้าที่จะได้รับคืนอากรศุลกากร ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ตามกฎหมาย ออกไปแล้ว ให้ผู้นำของเข้ายื่นใบขอคืนเงินอากร (ในกรณีที่ชำระอากรขาเข้าไว้) หรือใบขอคืน ประกัน (ในกรณีที่ใช้หนังสือค้ำประกัน แทนการชำระอากรขาเข้า) (ภาพที่ ๓๕ - ๓๖) ต่อ หน่วยกักกันอากรภายใน ๒ เดือน นับแต่วันที่ส่งของออก เมื่อตรวจสอบถูกต้องแล้ว กรมศุลกากรจะ ออกใบสั่งจ่ายคืนเงินอากร หรือหนังสือแจ้งการคืนประกันตามส่วนที่ส่งออก (แล้วแต่กรณี) ให้แก่ ผู้นำของเข้า (ภาพที่ ๓๘ และ ๓๙) .

๘. ผู้ที่ใช้หนังสือค้ำประกันแทนการชำระอากรขาเข้า จะต้องยื่นใบสรุปยอดอากรขา- เข้า (ภาพที่ ๔๐) พร้อมสำเนาหนึ่งฉบับ ต่อหน่วยกักกันอากรอย่างช้าภายในกำหนดเวลา ๑๔ เดือน นับแต่วันที่นำของเข้า ถ้ายังมีอากรอันพึงต้องชำระค้างอยู่ ผู้นำของเข้าต้องจัดทำใบขนสินค้าเพิ่ม เติม พร้อมทั้งชำระอากรและเงินเพิ่มให้ครบถ้วนเสียก่อน จึงจะได้รับหนังสือค้ำประกัน

กรมศุลกากรอาจสั่งให้ผู้นำของเข้าชำระอากรและเงินเพิ่มในเวลาใด ๆ ก่อนครบกำหนด เวลาตามวรรคก่อนก็ได้ ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติของผู้นำของเข้าเป็นไปเพื่อประวิงการชำระอากร

๙. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการขอคืนอากร จะต้องยินยอมให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับการนำเข้า การผลิต การส่งออก ตลอดจนสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และจะต้องปฏิบัติตามพิธีการครบถ้วน ถูกต้องตามข้อบังคับที่กำหนดไว้ข้างตนทุกประการ เว้นแต่กรมศุลกากร

หนังสือแจ้งการคืนประกันตามส่วนที่ส่งออก

เลขที่ _____

กรมศุลกากร

วันที่ _____

เรื่อง แจ้งการคืนประกัน

เรียน _____

อ้างถึง ใบขอคืนประกันเลขที่ _____

ตามที่ท่านได้ยื่นใบขอคืนประกันสำหรับของที่นำเข้ามาผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุสินค้าส่งออก ไปยังเมืองท่าต่างประเทศ หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองท่าต่างประเทศ ตามนัยมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งประมวลวิญญูการ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น

กรมศุลกากรพิจารณาแล้ว อนุมัติให้คืนได้ตามรายการข้างล่างนี้

ขอแสดงความนับถือ

อธิบดีกรมศุลกากร

ใบขนสินค้าขาเข้า	ประกันที่คืน			
	อากรขาเข้า	ภาษีการค้า	ภาษีบำรุงเทศบาล	รวม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบสรุปยอดอากรขาเข้า

บริษัท

ใบขนสินค้าขาเข้า เลขที่ วันที่ เรือ เมื่อวันที่

รายการ	อากรขาเข้า	ภาษีการค้า	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ค่าธรรมเนียม
ภาษีอากรที่งดชำระของนำเข้า				
สิ่งในประเภทที่ตามมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลรัษฎากร				
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				
รวมทั้งสิ้น				
ภาษีอากรที่งดชำระ				
เงินเพิ่ม ๑% เป็นเวลา เดือน				
(ตั้งแต่ ถึง)				
รวมค่าชำระทั้งสิ้น				

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าให้ชำระภาษีอากรและเงินเพิ่มรวม

แล้ว ตามใบขนสินค้าขาเข้า เลขที่ วันที่

๒๒
 ๒๒
 ๒๒
 ๒๒



จะเห็นสมควรผ่อนผัน เป็นกรณีไป

เงินเพิ่ม

เงินเพิ่ม คือเงินที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก นำมาชำระให้แก่กรมศุลกากรนอกเหนือจากค่าภาษีอากรอันพึงต้องชำระตามปกติ เพราะเหตุมิได้ชำระเงินอากรให้ครบถ้วน ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ เงินเพิ่มแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ เงินเพิ่มไม่เกินร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าอากรหรืออากรเพิ่ม และเงินเพิ่มร้อยละหนึ่งต่อเดือนของค่าอากรที่นำมาชำระ

๑. เงินเพิ่มไม่เกินร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าอากร หรืออากรเพิ่ม มี ๒ กรณี คือ

๑. ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก มิได้ชำระเงินอากรให้ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด ในวรรคหนึ่ง แห่งมาตรา ๑๑๒ ทวิ เพราะเหตุที่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าอากรภายหลัง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประเมินเงินอากรอันพึงต้องเสีย และได้แจ้งให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกแล้วแต่กรณีทราบแล้ว ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งของออก ต้องชำระเงินอากรตามจำนวนที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันรับแจ้ง มิฉะนั้นต้องเสียเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละยี่สิบของจำนวนเงินค่าอากรเพิ่มนั้น

การเรียกเงินเพิ่มกรณีนี้ ใช้เฉพาะกรณีที่มีการวางเงินประกันค่าอากรไว้ไม่คุ้มค่าอากรที่พึงต้องชำระเพิ่ม หรือใช้การค้ำประกันของกระทรวงการคลัง หรือธนาคาร แทนการวางเงินประกันเพิ่มเท่านั้น เพราะถ้าเงินประกันที่วางไว้คุ้มค่าอากรที่ได้ออกประเมินแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะยกเลิกเงินประกันนั้นเป็นค่าอากรตามจำนวนที่ประเมินไว้ทันที จึงไม่คงเสียเงินเพิ่มแต่อย่างใด

ตัวอย่างเช่น ผู้นำเข้านำเข้าฝ่ายเข้ามาจำนวนหนึ่ง มีราคา ๑๐๐,๐๐๐ บาท จึงยื่นใบขนสินค้าและชำระอากร เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (๕๐%) แต่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า ราคาควรจะเป็น ๑๕๐,๐๐๐ บาท และต้องเสียภาษี ๖๐,๐๐๐ บาท เงินอากร ๒๐,๐๐๐ บาท ที่แตกต่างกันนี้ จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับจำนวนค่าอากรสำหรับของที่กำลังผ่านศุลกากร ผู้นำของเข้าต้องชำระอากร ๕๐,๐๐๐ บาท ตามที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้าส่วนหนึ่งก่อน ส่วนอีก ๒๐,๐๐๐ บาท จะวางเป็นเงินประกันก็ได้ หรือจะให้รับการค้ำประกันของกระทรวงการคลัง หรือของธนาคารแทนก็ได้ โดยเก็บ

แต่ตัวอย่างของไววันิจฉัย

เมื่อปล่อยของไปแล้ว เจ้าพนักงานไ้ประเมินราคาแท้จริงในท้องตลาดสำหรับผ้าฝ้ายจำนวนนั้นเป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท ซึ่งต้องเสียอากรเพิ่มเป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท (๕๐ % ของ ๑๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐) จึงได้แจ้งให้ผู้นำของเขามาพบ และเป็นหน้าที่ของผู้นำเข้าที่จะต้องมาชำระอากรเพิ่มภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ไ้รับแจ้ง ถ้าเลยกำหนดคืนต้องเสียเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ ๒๐ ก็คือไม่เกิน ๑,๖๐๐ บาท ก็ไ้ (๒๐% ของ ๘,๐๐๐) เงินเพิ่มดังกล่าวนี้ จะเสียก่อนเมื่อขอใช้การกำกับประกันของกระทรวงการคลัง หรือของธนาคารไว้ และไ้ได้มาเสียอากรเพิ่มภายในกำหนดเวลา ๓๐ วันเท่านั้น ส่วนกรณีวางเงินไว้ค้แล้ว ก็ไ้ไม่ต้องเสียเพิ่ม เพราะเจ้าหน้าที่จะหักเงินประกันเป็นค่าอากรนั้นทันที ส่วนที่เหลือ ๑๒,๐๐๐ บาท (๒๐,๐๐๐ - ๘,๐๐๐) ก็จะถูกคืนให้แก่ผู้นำเข้าในภายหลัง หรือกรณีถ้าเงินประกันวางไว้ไม่ค้ภาษีอากรเพิ่ม เช่นต้องเสียภาษีเพิ่ม ๓๐,๐๐๐ บาท เงินประกันที่วางไว้จะขาดไป ๑๐,๐๐๐ บาท ก็อาจต้องเสียเงินเพิ่มอีก ๒,๐๐๐ บาท (๒๐% ของ ๑๐,๐๐๐) ก็ไ้ หากไม่มาชำระค่าภาษีอากรภายในกำหนดเวลา

๒. กรณีที่มิไ้ปฏิบัติตามระเบียบ หรือเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๕๐ หรือ ๕๕ กล่าวคือ มีความจำเป็นในการนำของเข้าเข้าไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของออกนอกราชอาณาจักร โดยยังไม่ยื่นใบขนสินค้าและเสียค่าภาษีอากร แต่ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว ไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือเงื่อนไข ก็ต้องเสียเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละยี่สิบของค่าอากรที่ต้องเสีย

เงินเพิ่มไม่เกินร้อยละยี่สิบทั้งสองกรณี กฎหมายบัญญัติว่าให้เรียกก็ไ้ ฉะนั้นจะไ้เรียกก็ไ้ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย แต่ตามหลักการทั่วไปมักต้องเสียเพิ่มทุกราย จะผ่อนผันให้เฉพาะรายที่มีความจำเป็นและมีเหตุผลสมควร เท่านั้น

๒. เงินเพิ่มอัตรา ร้อยละหนึ่งต่อเดือน ของค่าอากรที่นำมาชำระ

เงินเพิ่มชนิดนี้แตกต่างกับเงินเพิ่มชนิดแรก เพราะเงินเพิ่มชนิดหลังจะต้องเสียอย่างแน่นอนโดยไม่มีข้อยกเว้น เงื่อนไขและหลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินเพิ่มชนิดที่สอง มีดังนี้

ก. ในกรณีที่ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนค่าอากรสำหรับของที่กำลังผ่านศุลกากรตามความในมาตรา ๑๑๒ เมื่อไ้รับแจ้งสำหรับจำนวนค่าอากรที่ต้องเสียเพิ่มแล้ว ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งออกต้อง

นำเงินมาชำระค่าอากร และต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือนพร้อมกันไปด้วยถึงแม้จะชำระอากรภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ตาม แต่ในกรณีที่ว่า เงินประกันไว้คุ้มครองค่าอากร พนักงานเจ้าหน้าที่จะผลักเงินประกันดังกล่าว เป็นค่าอากรทันที และกรณีนี้ไม่ต้องเสียเงินเพิ่ม

ข. กรณีมีความจำเป็นในการนำของเข้าเข้าไปจากอารักขาของศุลกากร หรือต้องการส่งของออกนอกราชอาณาจักร โดยยังไม่ยื่นใบขนสินค้าและเสียค่าภาษี ตามความในมาตรา ๔๐ และ ๔๕ วรรคสอง เมื่อผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมาชำระเงินค่าอากร ตามเงื่อนไขหรือระเบียบที่อธิบดีกำหนด ก็ต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือน นับแต่วันที่ได้ออกหรือส่งของออกจนถึงวันที่นำเงินมาชำระ

ค. กรณีที่ผู้นำของเข้า ขอให้รับการค้ำประกันของกระทรวงการคลัง หรือธนาคารแทนการชำระอากรขาเข้า เพราะเหตุที่ผู้นำของนั้นเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะในการผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือบรรจุ เพื่อส่งออกไปยังเมืองต่างประเทศ หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ตามความในมาตรา ๑๙ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร ฉบับที่ ๕ ถ้าผลปรากฏว่า จะต้องชำระอากร เพราะเหตุที่ไม่ได้รับการยกเว้นอากรตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๙ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร ฉบับที่ ๕ ผู้นำของเข้าก็ต้องนำเงินมาชำระค่าอากร และเข้าอยู่ในข่ายที่จะต้องเสียเงินเพิ่ม

ง. ของที่นำเข้าโดยได้รับสิทธิและประโยชน์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม ผู้นำของเข้ามีสิทธิขอให้รับการค้ำประกันของธนาคารแทนการเสียอากร หรือการวางเงินประกัน แต่ถ้าปรากฏภายหลังว่าของนั้นจะต้องเสียภาษีอากรตามปกติ ผู้นำของเข้าก็ต้องนำเงินมาชำระอากร และต้องเสียเงินเพิ่มด้วย

การเรียกเก็บเงินเพิ่มตามกรณีต่าง ๆ ดังกล่าว ให้เรียกเก็บในอัตราอ้อยละหนึ่งต่อเดือนของค่าอากรที่นำมาชำระ นับแต่วันที่ได้ออกหรือส่งของออก จนถึงวันที่นำเงินมาชำระ และกฎหมายห้ามไม่ให้คัดค้าน

การเรียกเก็บเงินเพิ่มของกรมศุลกากร มีข้อยกเว้นมิให้เรียกเก็บในกรณีที่มีการชำระอากรเพิ่มตามมาตรา ๑๘๒ ทวิ อนุมาตรา ๓ ก็กรณีที่เกิดจวบอากร ขาดภายหลังที่ได้ออกหรือ

ส่งของออกไปแล้ว ซึ่งผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของออกต้องนำ เงินมาชำระสำหรับค่าอากรที่ซาคไปนั้น แต่จะไม่เข้าชายตอง เสียเงินเพิ่มอีก

สำหรับในกรณีที่มีการ แลก เปลี่ยนการค้าประกัน เป็นการวางเงินประกัน หลังการส่ง มอบหรือส่งของออก ก็ให้เรียกเก็บเงินและคำนวณเงินเพิ่มในอัตรา ร้อยละหนึ่งต่อเดือนของค่าอากร โดยไม่คิดทบต้น นับแต่วันที่ได้นำมอบหรือส่งของออก จนถึงวันที่นำเงินมาวางแทนการค้าประกัน แต่ในกรณีที่เงินประกันที่นำมาวางแทนการค้าประกัน เกิดไม่คุ้มค่าอากรก็ให้เรียกเงินเพิ่มสำหรับจำนวนค่าอากรที่ต้องเสียเพิ่มตามเกณฑ์ในมาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง และในการคำนวณเงินเพิ่มนี้ เศษ ของเดือนให้นับ เป็นหนึ่ง เดือน

ตัวอย่าง เช่น นายแดงนำเม็ดพลาสติกเข้ามาผลิตเป็นถุงบรรจุของ เพื่อจะส่งไปขาย ต่างประเทศ คิดเป็นเงินอากร ๑๐๐,๐๐๐ บาท ในตอนแรก นายแดงได้ใช้การค้าประกันของธนาคาร แทนการวางเงินประกัน เพื่อรับมอบของไปจากศุลกากร ต่อมาอีกสี่เดือนเศษ เขาเกิดไม่แน่ใจว่าจะนำเม็ดพลาสติก มาผลิตเป็นถุงเพื่อส่งออกหรือไม่ เพราะจำหน่ายในประเทศได้ราคาดี จึงขอวางเงินประกันแลกเปลี่ยนกับการใช้ธนาคารการค้าประกัน ยอดเงินประกันที่วางนี้ ต้องบวกเพิ่มอีก ๕,๐๐๐ บาท เข้าไปด้วย รวม ๑๐๕,๐๐๐ บาทเมื่อครบกำหนดหนึ่งปี นายแดงไม่ได้ส่งของออกไป และต้องเสียอากร ครั้นถึงเวลาคำนวณอากรโดยละเอียด จึงพบว่าอากรที่ต้องเสียแท้จริงเป็นเงิน ๑๑๐,๐๐๐ บาท ดังนั้นเงินประกันที่วางไว้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จึงซาคไป ๑๐,๐๐๐ บาท ในกรณีเช่นนี้ ให้เรียกเก็บเพิ่มสำหรับจำนวนค่าอากรที่ต้องเสียเพิ่ม ๑๐,๐๐๐ บาท ในอัตรา ร้อยละหนึ่งต่อเดือนรวม ๑๒ เดือน ตั้งแต่วันส่งมอบจนถึงวันชำระอากร

คอก เบี้ย

คอก เบี้ย คือเงินที่กรมศุลกากรจ่ายให้แก่ผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของออก เพราะเหตุที่ได้เรียกเงินประกันค่าอากรไว้เกินจำนวนอันพึงต้อง เสียหรือเสียเพิ่ม ตามมาตรา ๑๒๒ จัดว่า วรรคสี่ ซึ่งเพิ่มเติมตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๒๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ บัญญัติว่า "ในกรณีที่ต้องคืนเงินอากร หรือเงินประกันค่าอากร เพราะเหตุที่ได้เรียกไว้เกินจำนวน อัน พึงต้องเสียหรือเสียเพิ่ม ให้คืนพร้อมทั้งคอก เบี้ยอีกร้อยละ ๐.๒๕ ต่อเดือน ของจำนวนที่ต้องคืน

โดยไม่คิดต้นทุน นับแต่วันที่ไคร้ชำระค่าอากร หรือวางเงินประกันค่าอากรครั้งสุดท้าย จนถึงวันที่มีการอนุมัติให้จ่ายคืน ในกรณีที่มีการเปลี่ยนการค้ำประกันเป็นการวางเงินประกัน หลักการส่งมอบ หรือส่งของออก การคำนวณดอกเบี้ยสำหรับจำนวนเงินประกัน ที่ต้องคืนให้นับตั้งแต่วันที่วางเงินประกันครั้งสุดท้าย แทนการค้ำประกัน จนถึงวันที่อนุมัติให้จ่ายคืน การคำนวณดอกเบี้ยตามวรรคนี้ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายนี้ให้ถือเป็นเงินอากรที่ต้องจ่ายคืน"

การคิดดอกเบี้ยดังกล่าว จะคิดให้เฉพาะกรณีที่ต้องคืนเงินอากร หรือเงินประกันค่าอากรเท่านั้น กรณีที่ต้องคืนหลักประกัน เช่นการค้ำประกันของกระทรวงการคลัง หรือของธนาคาร มิใช่เป็นการคืนเงินอากรหรือเงินประกัน ดังนั้นผู้นำของ เขาหรือผู้ส่งของออก เมื่อมาขอหลักประกันคืน จึงไม่ได้รับค่าดอกเบี้ย และเช่นเดียวกันในกรณีที่มีการขอคืนอากรขาเข้า เก้าในสิบส่วน หรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาท สำหรับของที่ส่งกลับออกไป (Re - Export) ยังเมืองต่างประเทศ หรือส่งกลับไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ซึ่งพิสูจน์เป็นที่พอใจว่าเป็นของรายเดียวกันกับที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และชำระอากรแล้ว ภายใต้เงื่อนไขของมาตรา ๑๕ แห่งพ.ร.บ.ศุลกากรฉบับที่ ๕ เมิ่ออากรขาเข้าที่เรียกเก็บไว้ มีจำนวนถูกต้องและครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้นเมื่อขอคืนก็จะไม่ได้รับดอกเบี้ยด้วยเช่นกัน เพราะการขอคืนอากรกรณีเช่นนี้ มิได้เกิดขึ้นเพราะเหตุที่ได้เรียกไว้เกินจำนวนอันพึงต้องเสีย กรมศุลกากรจึงไม่ต้องคิดดอกเบี้ยให้.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย